

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Van routine naar crisisbeheer: een grootschalige STEC-uitbraak in Belgische woonzorgcentra

VHIG congres, 15 april 2026

Gert Bellen & Naima Hammami
Departement Zorg, Vlaanderen

WAT ZULLEN WE BESPREKEN

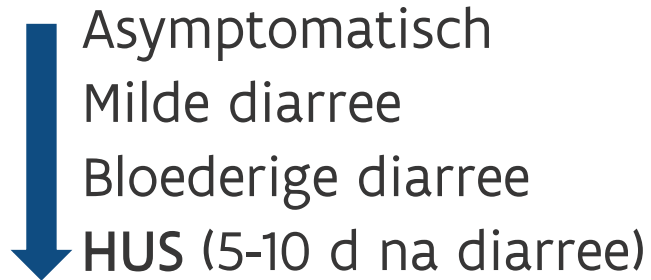
- ▶ Introductie en situering van alle betrokken instanties
- ▶ Signaal en verloop van de uitbraak
- ▶ Brononderzoek
- ▶ Conclusies

SHIGATOXINE PRODUCERENDE *E. COLI*

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

- ▶ Incubatietijd: 3-4 d (1-10d)
- ▶ Symptomen

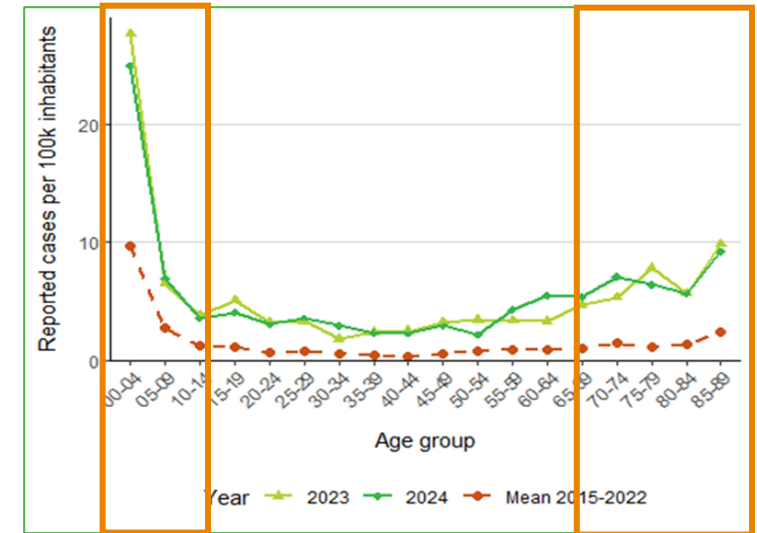
- ▶ Kwetsbare groepen voor ernstig verloop:

- ▶ STEC-reservoir: grazende dieren, vooral runderen voor O157
- ▶ Transmissie:

- Onvoldoende verhit rundvlees
- Ongepasteuriseerde zuivelproducten
- Oppervlaktewater (rauwe groenten/fruit)
- Feco-orale transmissie (hygiëne ++)

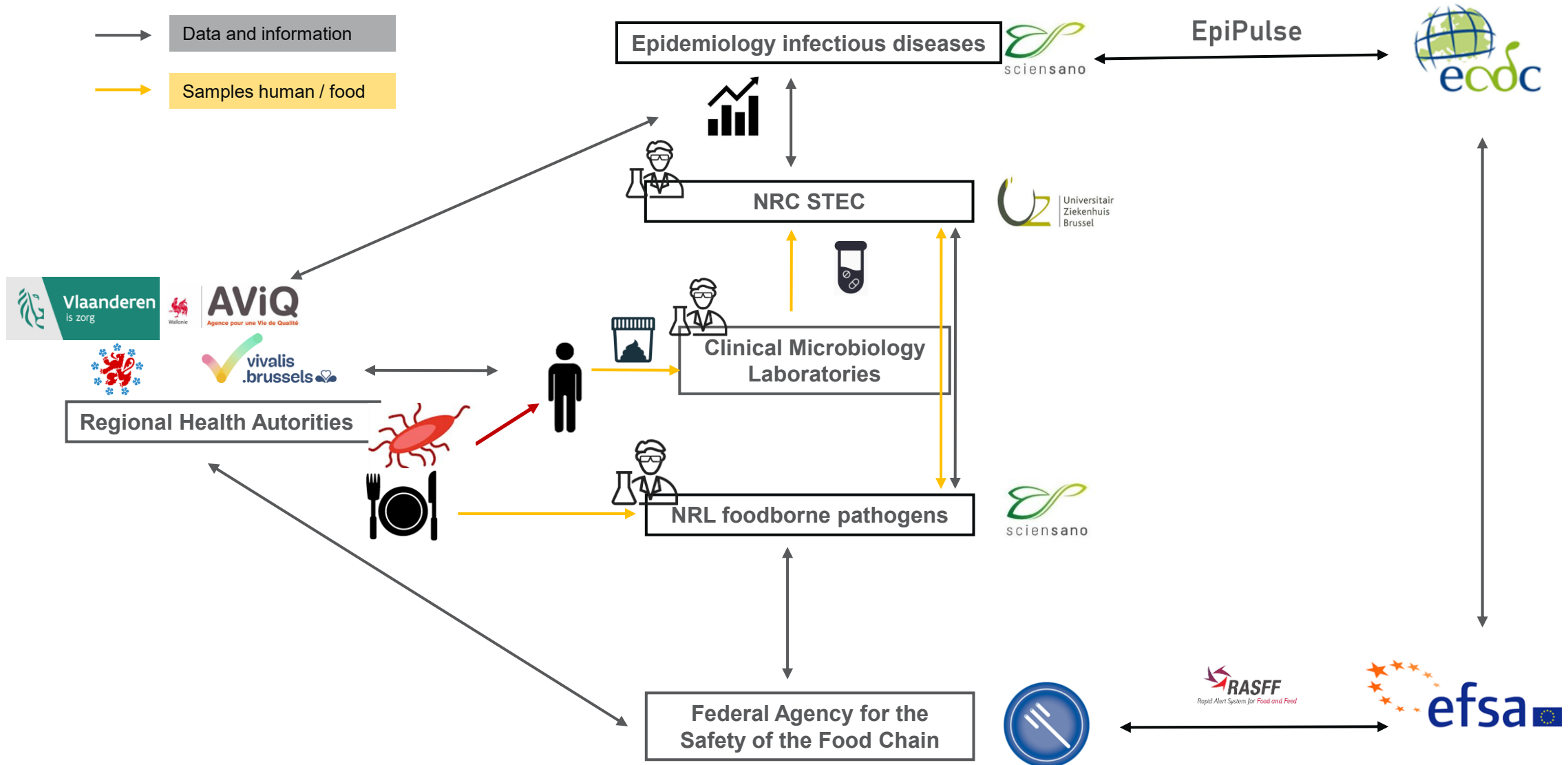
- ▶ Meldingsplichtig

“de hamburger bacterie”

STEC – Surveillance – betrokken instanties

Infectieziektebestrijding in Vlaanderen

Team Infectieziektebestrijding

- 46 meldingsplichtige infectieziekten (Ministerieel Besluit, update 13/06/'24)
  - Operationele maatregelen om transmissie te voorkomen: bronopsporing en contactonderzoek
- Outbreak Support Team (OST): ondersteuning bij MDRO-uitbraken in zorginstellingen
- Informeren
  - Ontwikkelen van adviezen per meldingsplichtige ziekte
  - Maandelijks nieuwsbrief, regelmatig Infectieziekte bulletin
  - Publieke gezondheidscampagnes

Team Vaccinatie

- Ontwikkeling en uitvoering van vaccinatieprogramma's en -strategieën

Crisisparaatheidscel

- Voorbereiden op en reageren tijdens gezondheidscrisissen
- Coördineren van noodplannen en samenwerking met partners

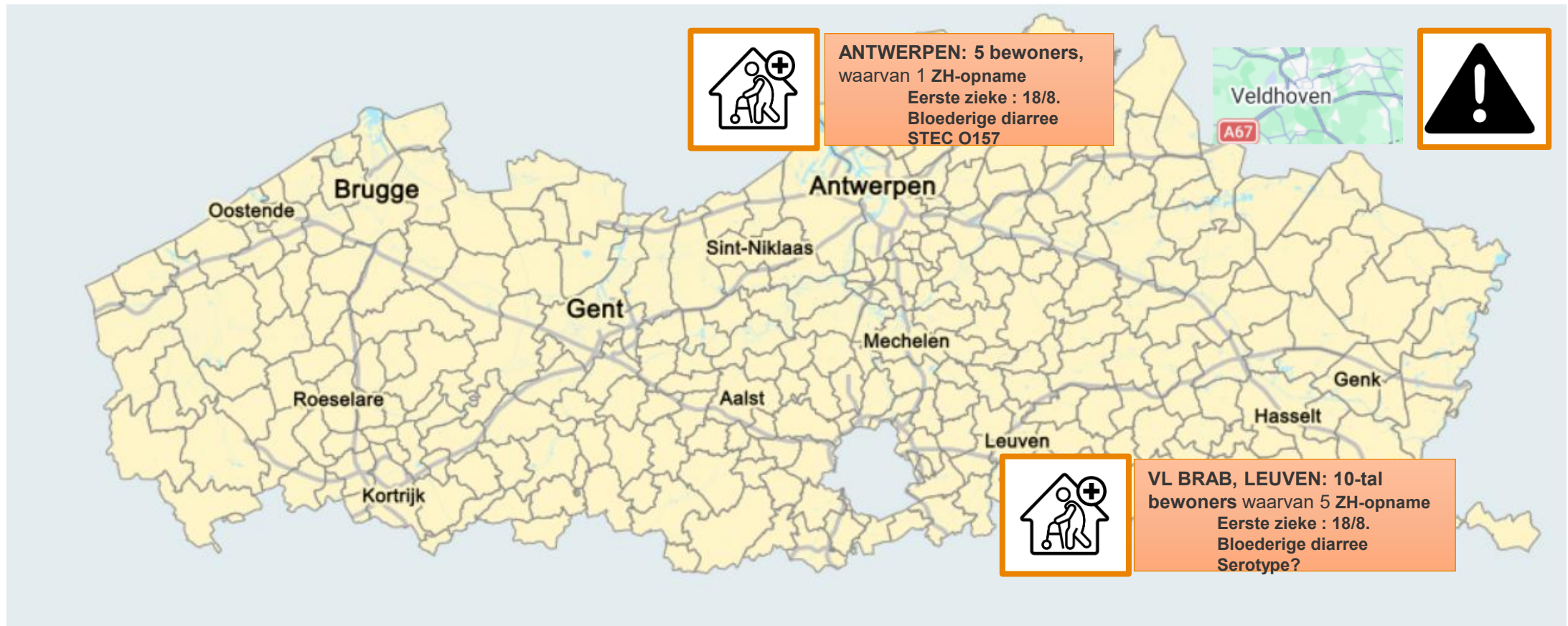
Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Signaal en verloop van de uitbraak

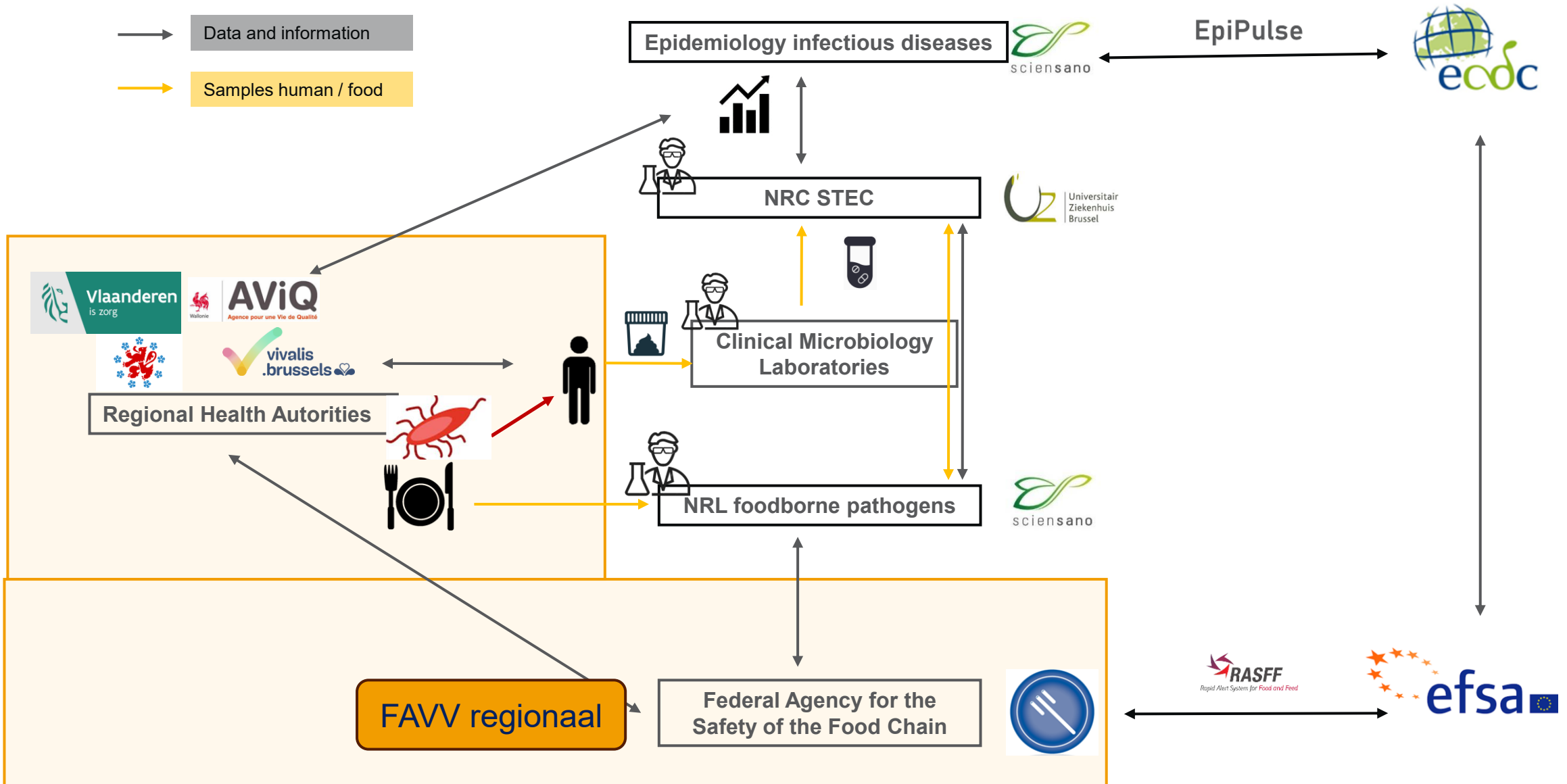
Signaal vrijdag 22/8/2025

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

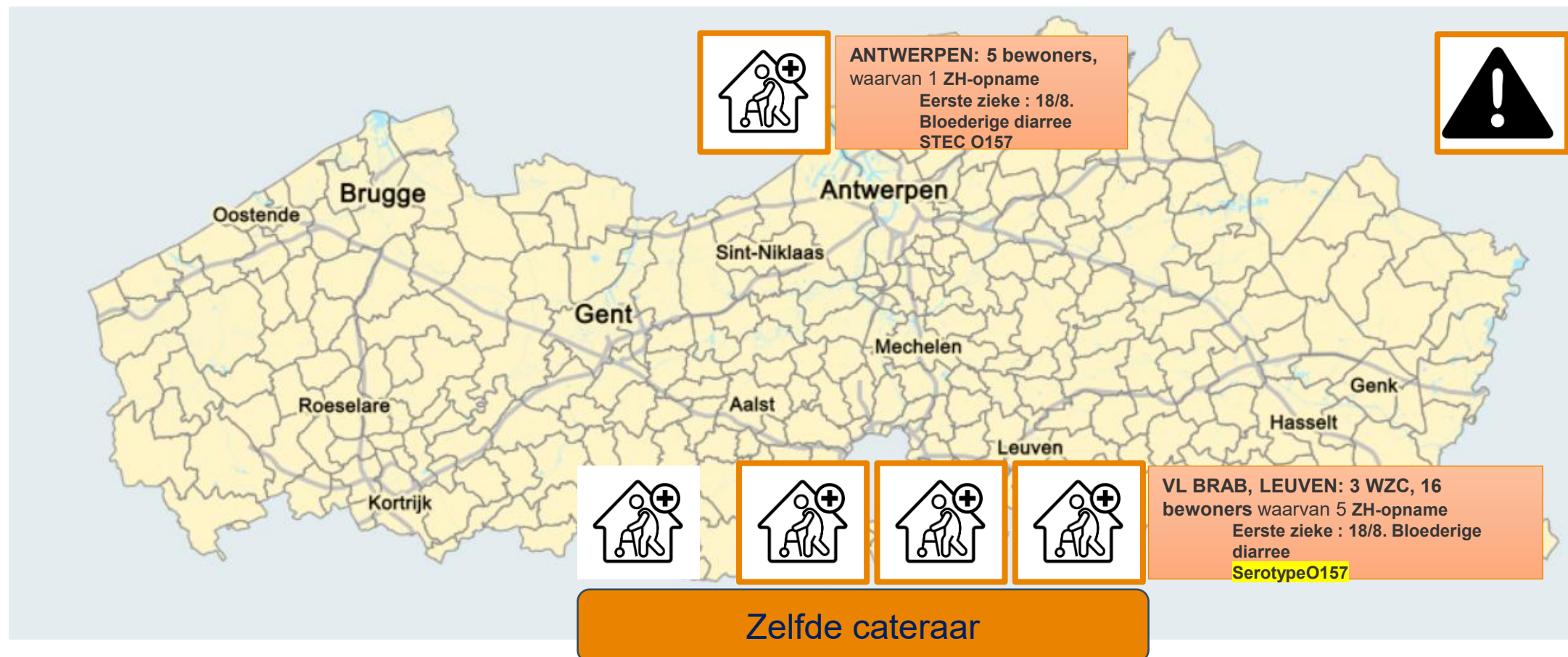

STEC – Surveillance – betrokken instanties

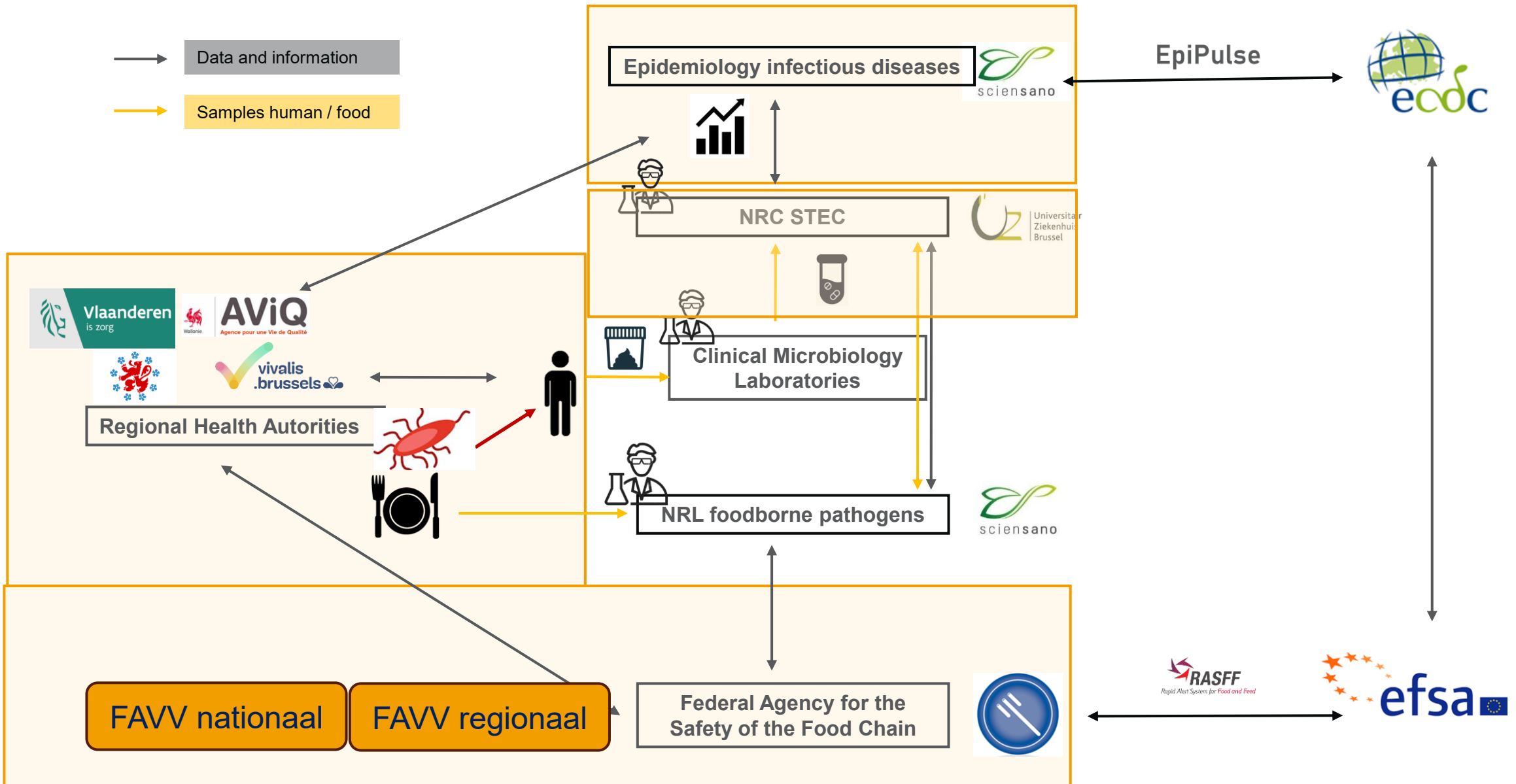

Signaal maandag 25/8/2025

STEC – Surveillance – betrokken instanties

Acties

Voorzorgsmaatregelen

Zorgcontext:

Brief - transmissie voorkomen
(STEC bij 1 medewerker)

Omvang & ernst cluster:

n WZC, n zieken / WZC; n
gehospitaliseerden, n overlijdens

Brononderzoek

Link tussen WZC?

Menu's
+

Lijst alle collectiviteiten voorzien door
zelfde **leverancier** (FAVV)

NRC

Clustering stalen en PRIO analyse:

O157 stx1a+ stx2a+ eae+
(minder voorkomend)

Retrospectieve search

- 1 WZC in Oost-Vlaanderen: 1 geval
- Bevestiging cluster door IS629-
printing = **rapid typing methode**,
+ **WGS**: HC5_357459 cluster.

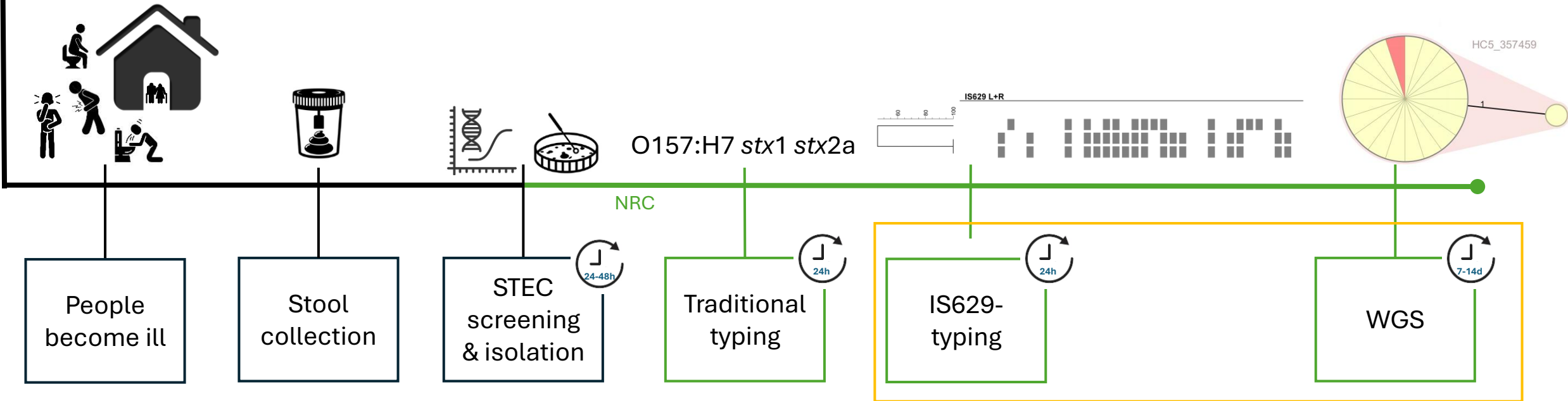
Outbreak team

Regionale gezondheidsautoriteiten + FAVV+ Sciensano + woordvoerders

Diagnosis of STEC

Gevalsdefinitie

- ▶ **Mogelijk geval:** een Belgisch WZC met minstens 1 geval van GE vanaf 13/08/2025 én zelfde leverancier
- ▶ **Waarschijnlijk geval:** een Belgisch WZC met minstens 1 geval van STEC vanaf 13/08/2025 én zelfde leverancier
- ▶ **Bevestigd geval:** een Belgisch WZC met minstens 1 geval van STEC O157 stx1a+stx2a+.

Tijdslijn uitbraak

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

WZC W +

TV +

R +

L

WZC L

WZC B

14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

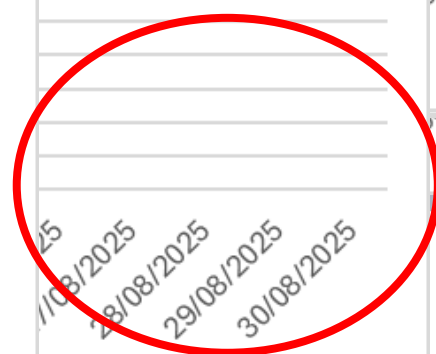
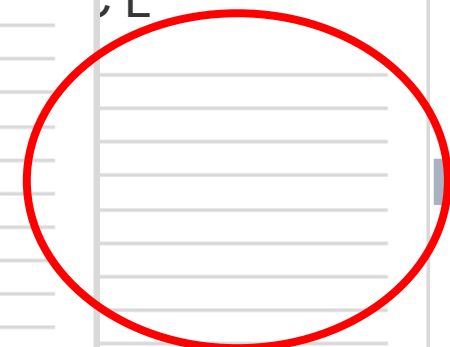
15/08/2025
16/08/2025
17/08/2025
18/08/2025
19/08/2025
20/08/2025
21/08/2025
22/08/2025
23/08/2025
24/08/2025
25/08/2025
26/08/2025
27/08/2025
28/08/2025
29/08/2025
30/08/2025

27/08/2025
28/08/2025
29/08/2025
30/08/2025

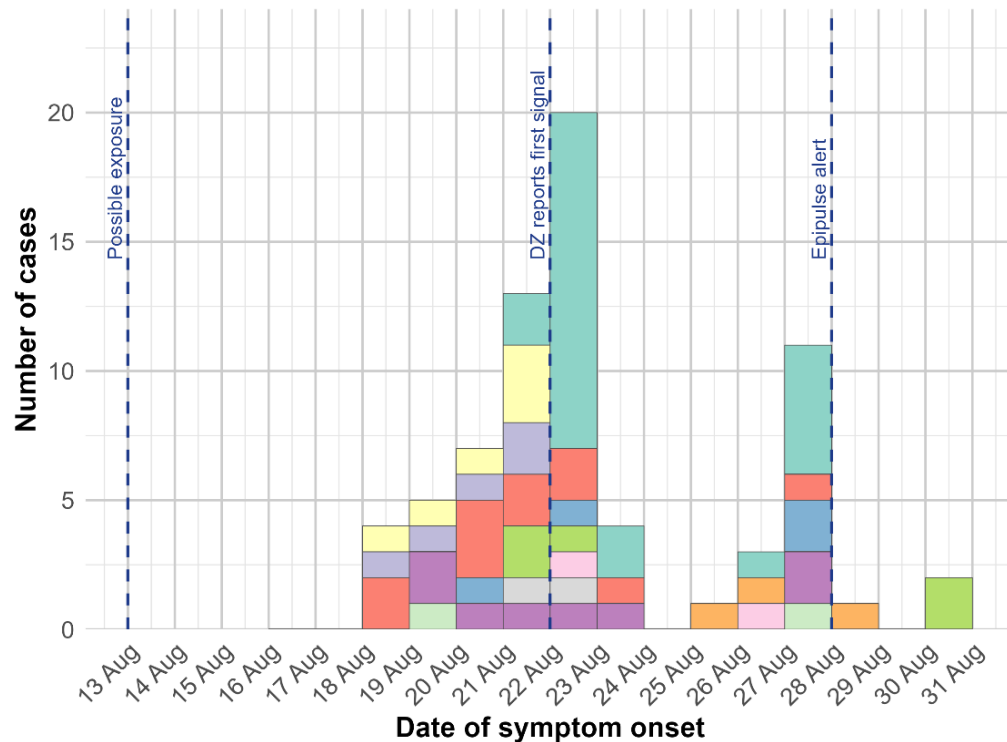
25

27/08/2025
28/08/2025
29/08/2025
30/08/2025

aug

Epicurve

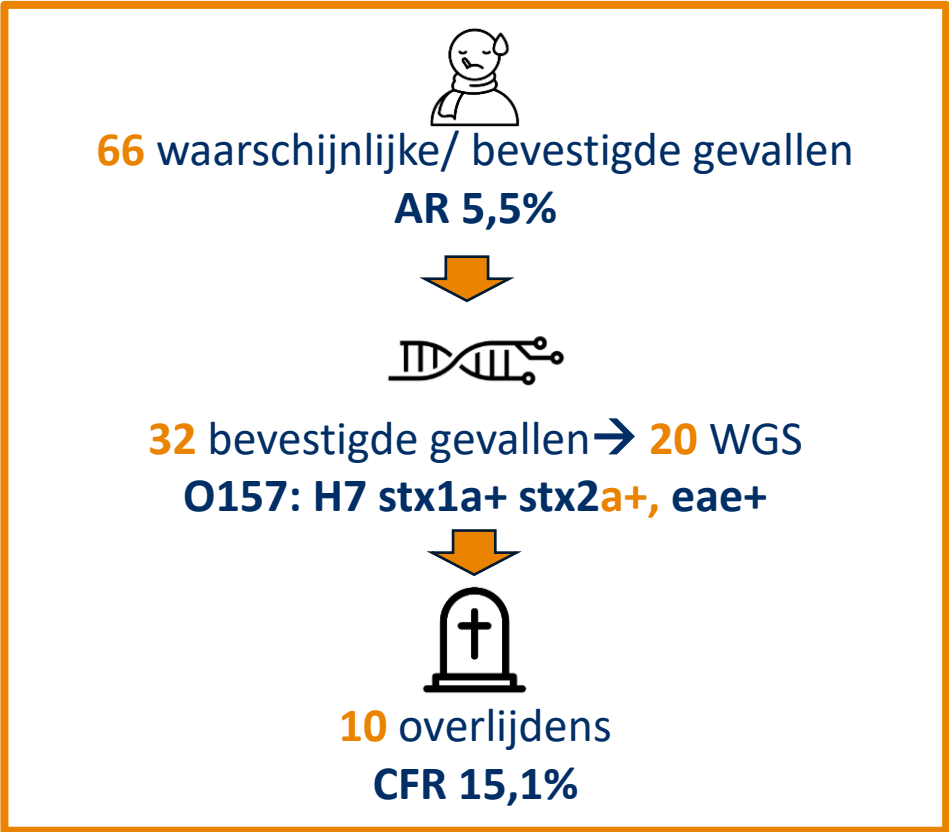
Nursing home

- NH 1
- NH 2
- NH 3
- NH 4
- NH 5
- NH 6
- NH 7
- NH 8
- NH 9
- NH 10
- NH 11

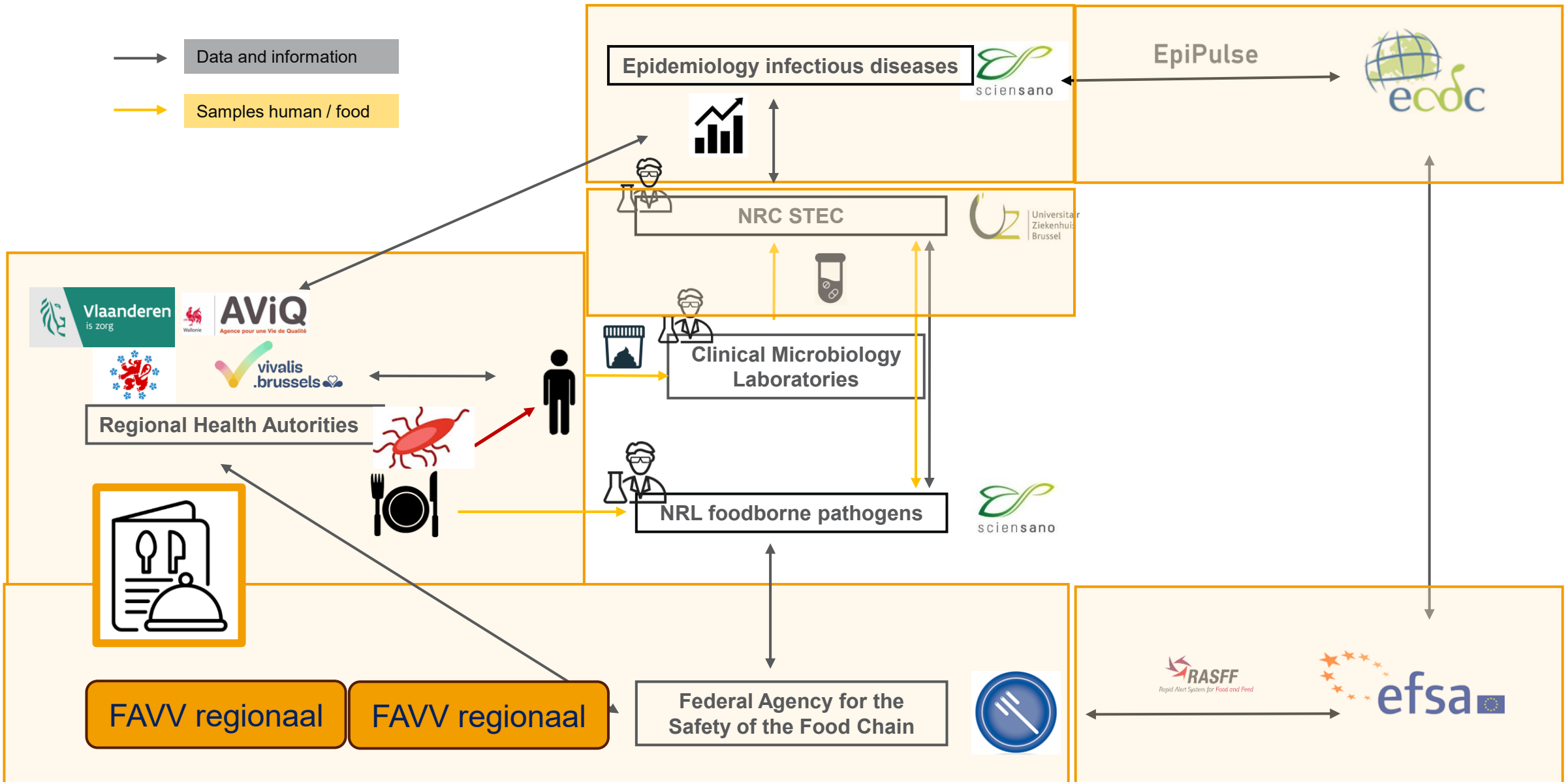
Vlaanderen: 9
Wallonië: 1
Brussel: 1

Puntbron, incubatietijd

Secundaire gevallen?

STEC – Surveillance – betrokken instanties

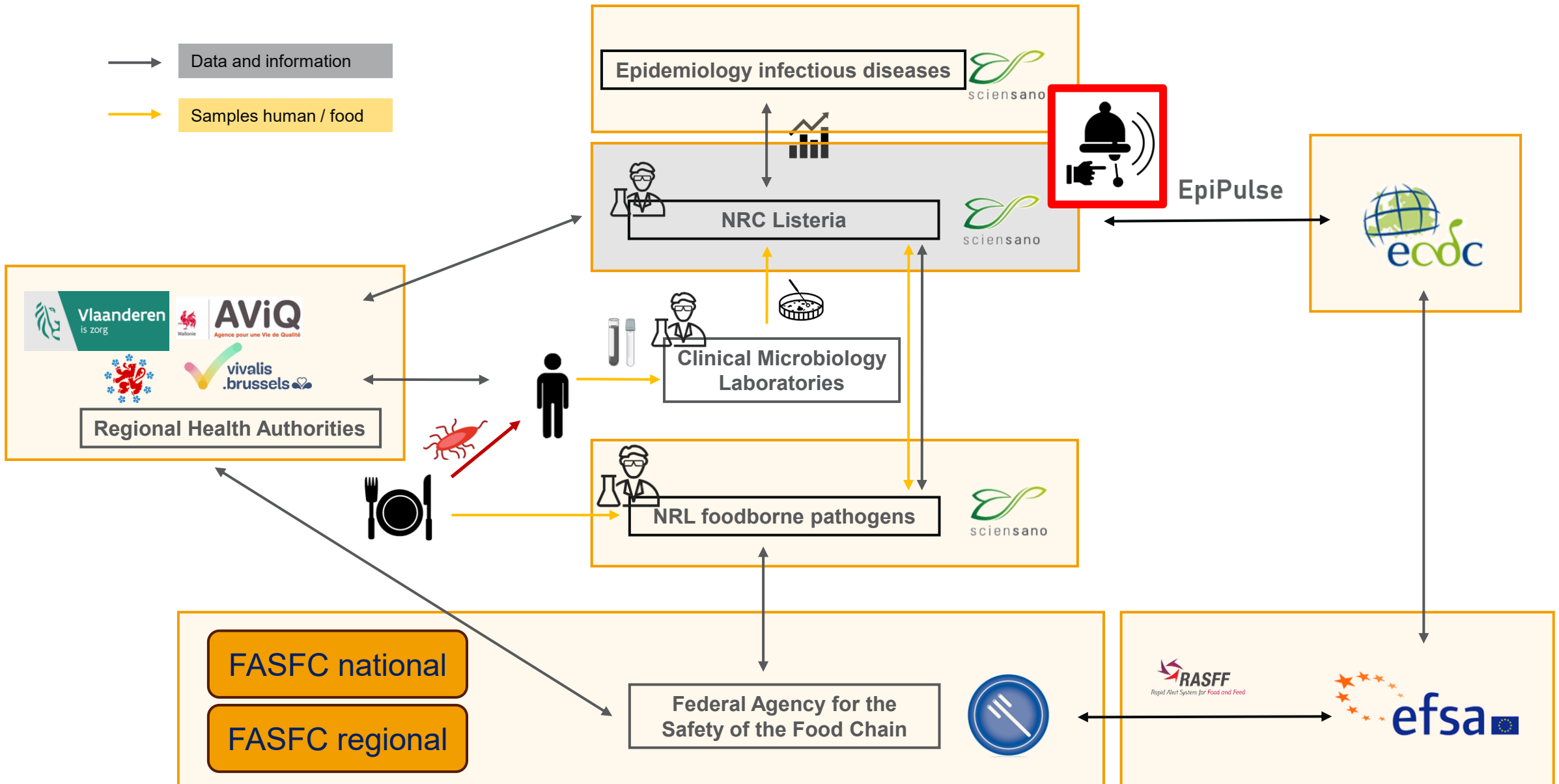

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Brononderzoek

Listeria – Surveillance – stakeholders

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Menu's

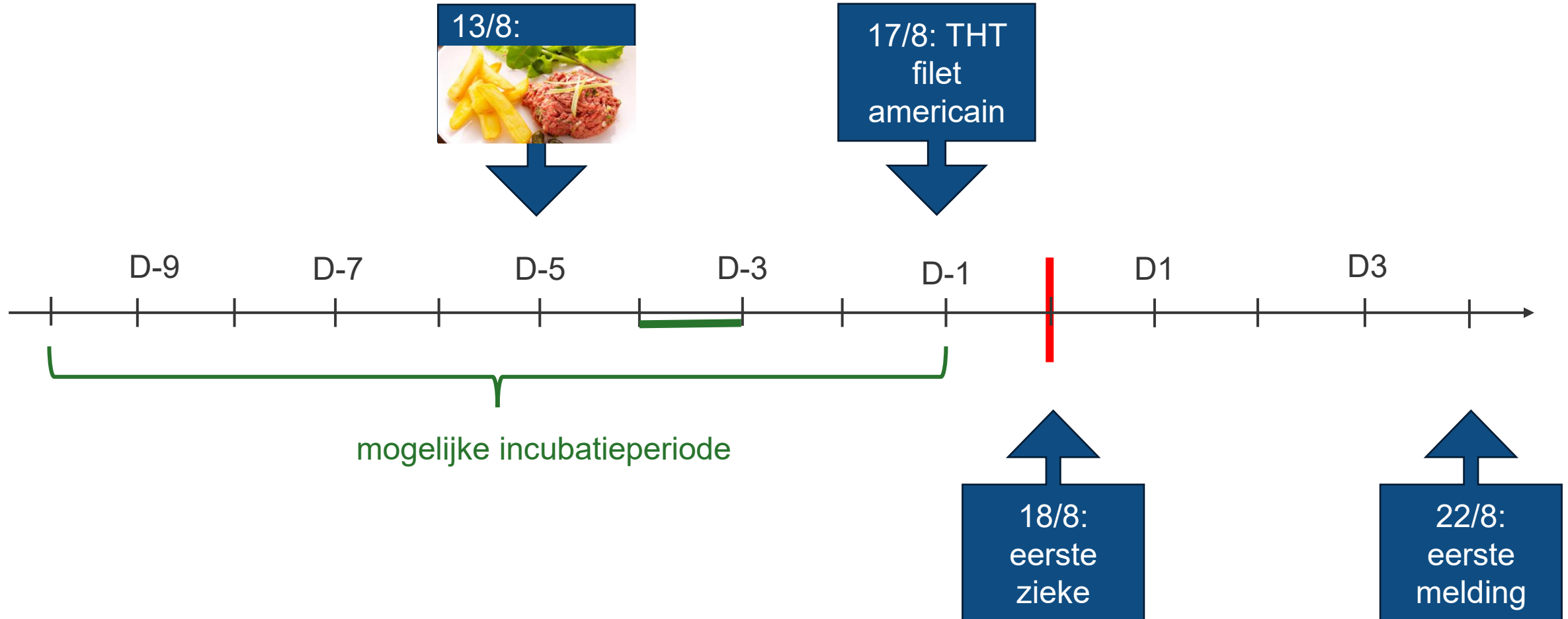

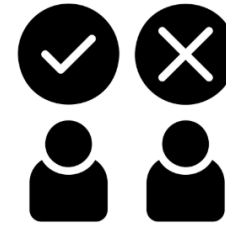
- ▶ +100 items op menu's
- ▶ Risico inschatting
  - Zuivelproducten
  - Rauwe groenten
  - Rauw vlees in 11/11 WZC op 13/8

- ▶ Backtracing rauw vlees
  - geleverd aan 104 instellingen
  - Houdbaarheidsdatum: 17/8
  - FAVV: **GEEN** stalen
  - Karkassen → ingevroren hamburgers → STEC 😊, no O157 ☹️

Incubatieperiode STEC

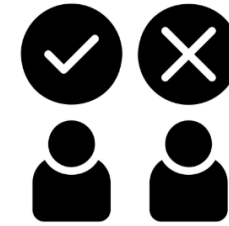

Case control - voedingsanamnese

- ▶ 2 WZC in Vlaanderen met meeste aantal zieke bewoners + 1 WZC in Wallonië
- ▶ Case control: inclusie van niet zieke bewoners ratio 1/3
→ 19 cases, 66 controles
- ▶ Resultaten descriptief:
→ Leeftijd responder: mediaan 89 j
→ 8 cases (35%) bloederige diarree

Uitdaging: recall bias !! en beperkte variatie in menu

Case control - voedingsanamnese

► Resultaten bronbevraging

→ Rauw rundergehakt meest waarschijnlijke bron van infectie (OR: 3,8; 95%-BI: 1,1–13,3).

Food item	Exposed		Unexposed		Crude OR	Corrected OR		Random Forest permutation importance ranking	Comments
	Cases	Controls	Cases	Controls		OR	95% CI		
Warm vegetable mix	6	5	5	31	7,4	6,8	1,6 - 28,9	5	Not served in all NH
Spinach soup	19	45	0	22	Inf	19,3	1,1 - 334,2	8	Not high-risk item for STEC
Raw minced meat	16	36	3	29	4,3	3,8	1,1 - 13,3	6	Most probable source
Ham	16	38	2	25	5,3	4,4	1,1 - 18,1	2	Grouped item, not high-risk for STEC

Bijkomende uitdagingen

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Interne druk

- **Druk van families** van overleden bewoners, zieke bewoners en niet-zieke bewoners
- Bezorgdheid van **medewerkers** en schuldgevoel / rouwproces

Externe druk

- **Politiek**

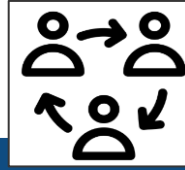
Woordvoerders

- **Nationale pers**
- Afspraken tussen de verschillende **woordvoerders**

Conclusies en lessons learned

Ernstige STEC-
uitbraak in België met
hoge sterfte bij WZC-
bewoners

Multidisciplinaire
samenwerking
maakte snelle en
gecoördineerde
respons mogelijk

Recall bias en
beperkte diëten
bemoelijkten
brononderzoek

Epidemiologie en
voedseltracering
wijzen op rauw
gehakt als meest
waarschijnlijke bron

Geen
microbiologische
bevestiging door
ontbreken van
voedselstalen

Nood aan versterking
van voedselveiligheid
en sensibilisering
over risico producten
voor bewoners in
WZC

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

DEPARTEMENT
ZORG

zorg@vlaanderen.be - departementzorg.be